

Forskrift om ekstern kvalitetssikring og vedtaksmyndighet etter energiloven

Fastsatt av ved kgl. res. xx. xxxx 2013 med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) §§ 2-1 og 2-2.

§ 1 *Definisjoner*

I denne forskrift menes med:

- a) *Konsept*: prinsipløsning som ivaretar et behov i kraftsystemet,
- b) *Stort kraftledningsanlegg*: ett eller flere anlegg som krever anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1, og med spenningsnivå på minst 300 kV og lengde på minst 20 km.
- c) *Oppgradering*: ombygging eller utvidelse av anlegg for overføring av elektrisk energi. Som oppgraderinger inngår avvik fra eksisterende kraftledningstrasé med over 20 km forutsatt at tilknytningspunktene ikke endres vesentlig. Drift av eksisterende anlegg i en begrenset overgangsperiode av systemtekniske årsaker er ikke til hinder for at ombyggingen regnes som oppgradering.

§ 2 *Ekstern kvalitetssikring og departementets uttalelse*

Planlegger av nye store kraftledningsanlegg, skal sørge for en ekstern kvalitetssikring av behov og konseptvalg. Departementet skal avgi en uttalelse om behov og konseptvalg basert på konseptvalgutredningen og den eksterne kvalitetssikringen.

Oppgraderinger utløser ikke krav som nevnt i første ledd. Departementet kan i særlige tilfeller bestemme at en oppgradering skal utløse krav som nevnt i første ledd. Det skal blant annet legges vekt på lengden av anlegget, eventuelle alternative konsepter, konfliktnivået og investeringskostnadene.

Første ledd gjelder ikke elektriske anlegg som også krever konsesjon etter energiloven § 4-2, havenergilova § 3-2, godkjennelse etter petroleumsloven § 4-2 eller tillatelse etter petroleumsloven § 4-3.

Departementet kan etter søknad gi unntak fra kravet første ledd dersom ekstern kvalitetssikring er åpenbart unødvendig.

§ 3 *Vedtak*

Kongen i statsråd fatter vedtak om konsesjon etter energiloven § 3-1 for:

- a) nye store kraftledningsanlegg,
- b) nye elektriske anlegg for tilknytning av vannkraftverk som krever konsesjon av Kongen i statsråd etter vassdragslovgivningen.

Første ledd gjelder ikke:

- a) elektriske anlegg som også krever konsesjon etter energiloven § 4-2,
- b) elektriske anlegg som også krever konsesjon etter havenergilova § 3-2.

§ 4 *Ikrafttreden*

Denne forskrift trer i kraft xx.xxxx.2013.

Merknader til de enkelte bestemmelser:

Til § 1 Definisjoner

Forskriften definerer i § 1 bokstav a hva som menes med begrepet konsept. Konseptet er en prinsipløsning som ivaretar et behov i kraftsystemet som nettselskapet har identifisert. Konseptet kan bestå av flere anlegg, og anleggene kan være av ulik karakter. For eksempel kan konseptet bestå av en ny kraftledning og en oppgradering av en eksisterende ledning. Konseptet kan omfatte flere anlegg med flere konsesjonærer. Det er gitt nærmere retningslinjer om dette i Olje- og energidepartementets veileder for konseptvalgutredning og ekstern kvalitetssikring av store kraftledningssaker.

Hva som menes med et stort kraftledningsanlegg er definert i bokstav b. For å anses som et stort kraftledningsanlegg må spenningsnivået på ledningen være på minst 300 kV og lengden må være minst 20 km. Et stort kraftledningsanlegg kan bestå av flere anlegg. Dette kan for eksempel være en kraftledning og tilhørende transformeringpunkter.

Oppgraderinger er definert i bokstav c, og vil omfatte ombygging eller utvidelse av anlegg for overføring av elektrisk energi. Oppgradering vil for eksempel være ombygging eller utvidelse for å øke spenningen eller på annen måte økte overføringskapasiteten. Oppgradering kan også være en ombygging som er nødvendig av hensyn til aldring av anlegget. Bygging av ny kraftledning til erstatning for en eksisterende vil regnes som en oppgradering.

I bokstav c annet punktum er det presisert at også ombygging eller utvidelse som medfører en annen kraftledningstrasé i over 20 km. er å anse som en oppgradering dersom tilknytningspunktene ikke endres vesentlig. Ved vurderingen av om tilknytningspunktene endres vesentlig kan det blant annet være relevant å se på den geografiske avstanden. I bokstav c tredje punktum er det presisert at også i de tilfeller hvor oppgraderingen består av ny ledning til erstatning for en eksisterende ledning, vil dette anses som en oppgradering selv om eksisterende ledning blir stående i en overgangsperiode en tid etter at den nye ledningen er satt i drift. En begrenset overgangsperiode kan for eksempel være nødvendig for å få idriftssatt andre anlegg i kraftsystemet før det tidligere anlegget tas ut av drift.

Til § 2 Ekstern kvalitetssikring og departementets uttalelse

Det fremgår av § 2 første ledd første punktum at det er konsepter hvor minst ett stort kraftledningsanlegg inngår som utløser krav om ekstern kvalitetssikring av behov og konseptvalg. Kvalitetssikringen vil omfatte hele konseptet som det store kraftledningsanlegget er en del av. Departementet skal avgi en uttalelse om behovet og konseptvalget basert på konseptvalgutredningen fra nettselskapet og den gjennomførte eksterne kvalitetssikringen. Nettselskapet kan ikke melde og omsøke prosjektet før en slik uttalelse foreligger, jf. energiloven § 2-1 tredje ledd tredje punktum.

Oppgraderinger utløser som hovedregel ikke krav om ekstern kvalitetssikring av behov og konseptvalg, jf. § 2 annet ledd. Departementet kan likevel bestemme at oppgraderinger skal utløse et slikt krav. I denne vurderingen skal det legges vekt på lengden av anlegget, eventuelle alternative konsepter, konfliktnivået og investeringskostnadene. Dette vil i første rekke være aktuelt for store strukturelle endringer i kraftsystemet, hvor nettselskapet har valgt et konsept som ikke inneholder ett nytt stort kraftledningsanlegg. Departementets beslutning er prosessledende og kan ikke påklages.

I tredje ledd fremgår det at kravet om ekstern kvalitetssikring ikke gjelder kraftledninger som krever utenlandskonsesjon etter energiloven § 4-2 eller nettanlegg som krever konsesjon etter havenergilova § 3-2, godkjenning etter petroleumsloven § 4-2 eller tillatelse etter petroleumsloven § 4-3. Kraftledninger til bruk i petroleumsvirksomhet eller for vindkraft til havs er derfor ikke omfattet av kravet til ekstern kvalitetssikring.

Etter søknad kan departementet gi unntak fra krav om ekstern kvalitetssikring dersom det er åpenbart unødvendig, jf. § 2 fjerde ledd. Dette vil typisk være aktuelt i tilfeller hvor noen, men ikke alle, tiltak innen et konsept er meldt eller konsesjonssøkt før ordningen med ekstern kvalitetssikring har trådt i kraft. Det vil da være åpenbart unødvendig med ekstern kvalitetssikring av de store kraftledningsanleggene som ikke er meldt eller konsesjonssøkt, men som inngår i det allerede påbegynte konseptet. Departementets beslutning vil være prosessledende og vil ikke kunne påklages.

Til § 3 Vedtak

§ 3 regulerer vedtaksmyndigheten for kraftledningsanlegg. Etter § 2-2 første ledd første punktum er vedtaksmyndigheten etter energiloven lagt til departementet. Denne myndigheten er i stor grad delegert til Norges vassdrags- og energidirektorat. I § 3 første ledd bokstav a fremgår det at Kongen i statsråd fatter vedtak om konsesjon etter energiloven § 3-1 for nye store kraftledningsanlegg. Oppgraderinger som krever konsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke å anse som et nytt kraftledningsanlegg, og vedtak fattes derfor av Norges vassdrags- og energidirektorat.

Kongen i statsråd fatter også vedtak om konsesjon for nye elektriske anlegg for tilknytning av vannkraftverk når vannkraftverket krever konsesjon av Kongen i statsråd etter vassdragslovgivningen. Det fremgår av vassdragsreguleringsloven § 2 første ledd og vannressursloven § 64, jf. forskrift av 15. desember 2000 nr. 1270 om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven hvilke vannkraftverk som krever konsesjon av Kongen i statsråd. Forskriften § 3 første ledd bokstav b innebærer at vedtaksmyndigheten er den samme for både vannkraftverket og tilknytningsledningen.

Vedtakskompetansen etter energiloven er ikke lagt til Kongen i statsråd for kraftledninger som krever utenlandskonsesjon etter energiloven § 4-2 og for elektriske anlegg som også krever konsesjon etter havenergilova § 3-2.

Til § 4 Ikrafttreden

§ 4 angir forskriftens ikrafttreden. Det fremgår av lov 10. januar 2013 om endringer i energiloven I nr. 2 at bestemmelsene om ekstern kvalitetssikring ikke får anvendelse for saker som er meldt til konsesjonsmyndighetene på tidspunktet for lovens ikrafttredelse. Prosjekter som er meldt på tidspunktet for forskriftens ikrafttreden vil heller ikke være omfattet av kravet om ekstern kvalitetssikring. Bestemmelsene om vedtaksmyndighet får virkning for prosjekter hvor det ikke er fattet vedtak i første instans på tidspunktet for forskriftens ikrafttreden.